

Шьолъыр зэнэкьокъу

ЛитературэшхомкIэ зыкъаушыхъаты

«Живая классика – 2021» зыфиорэ творческэ зэнэкьокъур Урысыем тыдэки щэкIо. Ащ ишапхъэ итэу, кIэлэеджаклохэм литературэ инымкIэ яшIэныгъэхэр зыгъэпытэу, ягулытэ зыгъэчанэу, ядунээеплыкIэ зыпсыхъэрэ Iофтхьабзэм ишьолъыр чэзыу Мыекъуапэ, шIэныгъэхэм зыщахагъэхорэ республикэ институтым щыкIуагъ.

Ащ Мыекъопэ, Джэджэ, Шэуджэн, Кошхъэблэ, Красногвардейскэ, Теуцожь ыкIи Тэхьутэмькыое районхэм, Адыгэкъалэ, Мыекъуапэ, АРГ-м ыкIи АРДШИ-м къарыкIыгъэхэр хэлъжыагъэх. Ахэр еж зыщеджэрэ еджапIэм, муниципальнэ (район е кьэлэ) зэнэкьокъум теклоныгъэр къащыдэзыгыгъэх, нэбгырэ 33-рз хьуштыгъэх.

Творческэ зэнэкьокъоу литературэмкIэ ИПК-м (институтым) щыкIуагъэр псэлэ кIэкIкIэ кызызуиуыгъэ директорым науэмкIэ игуадзэу Шорэ Жаннэ Казбек ыпхъум. Класс зэфэшъхьафхэм – я 5 – 7-рз, я 9 – 11-м ащеджэхэрэм сэнауштыгъэ гъэшIэгъон зыхэлъхэу, художественнэ псалъэр зыпкырыхъэхэрэр зерахэтхэр кыхэгъэщыгъэным мы Iофыр зэрэтегъэпсыхьагъэр кыIуагъ, зэнэкьокъум хэлъжыагъэрэм гъэхьагъэхэмкIэ къафэлъэIуагъ.

Творческэ зэнэкьокъум уасэ фэзышIышт жюрим хэтыгъэх лъэпкъ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредатор шъхьалэу, усаклоу Дэрбэ Тимур, Адыгэ кьэралыгъо драмтеатрэм иурыс труппэ иактрисэу Татьяна Виноградовар, Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмкIэ ыкIи шIэныгъэмкIэ и Министерствэ IофышIэу Елистархова Наталье, шIэныгъэхэм зыщахагъэхорэ институтым ипащэу Тхьаго Фатимэ, Адыгэ драмтеатрэу Цэй Ибрахьимэ ыцIэ зыхьырэ ирежиссерэу Юсуп Тимур.

Зэнэкьокъум иунэшъо шъхьалэхэм ащыштыгъэ такыкIи 5-м кыкIоцI художественнэ произведение пычыгъохэу кызаджэхэрэм ямэхъанэ плуныгъэгъэсэныгъэ кIуачIэ хэлъэу, шIэныгъэ хэбгъуатэу, бзэ лъэш дахэкIэ зэрэтхыгъэр альпыгъэлэсыныр; джащ фэдэу, еджаклохэр ахэм IупкIэу кьаджэн закьохэр арымырэу, кызаджэхэрэм кьалыатэрэр, хэлъ гупшысэр зынэсырэр кьадэлухэрэм икьоу кьафыралотыкIыныр, шыкIэ-локIэ дахэ ащ рахылыгъэхэр, бзэ кьабзэ зэралыгъэр, кьалорэр нэмыкIым лъагъэлэсыныр, артистизмагъэр кьаушыхъатыныр. Конкурсантхэм литературэ зэнэкьокъум зерифэшъуашэу урыс литературэшхом ипроизведениехэу автор зэфэшъхьафхэм атхыгъэхэр охтэ зэфэшъхьафхэм агъэфедатгъэх. Творческэ мэфэкIым щыIугъэх М. Шолоховым, Ч. Айтматовым, М. Зоценкэм, Э. А. Войнич, С. Алексеевич, С. Бродскэм, нэмыкIхэм атхыгъэхэр.

(ИкIуэх я 2-рз н. ит).

Сурэтыр Iэшъынэ Аслан тырыхыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ 2020-рз илъэсым гъэтхалэм и 18-м ышыгъэ Указэу N 27-р зытетэу «Гъэлъэшыгъэ шыкIэм тетэу Iоф зашIэрэ режимым зэрэтэхъэхэрэм ехылагъ» зыфиорэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Урысые Федерацием и Правительствозэ 2020-рз илъэсым мэлъыфэгъум и 1-м ышыгъэ унашъоу N 402-р зытетэу «Зыныбжэ илъэс 65-м нэсыгъэхэм ыкIи ащ нахьыбэ зыныбжэхэм карантиным илъэхъан Iоф ашIэн зэралыгъэкIырэмкIэ тхьапэхэр зэрэзэхьагъэуцощт, ахъщэ Iэпылэгъу ахэм зерафагъэуцощт ыкIи кьазэраратышт шыкIэр ухэсыгъэным ехылагъ», 2021-рз илъэсым гъэтхалэм и 2-м ышыгъэ унашъоу «Урысые Федерацием и Правительствозэ илъэс 65-рз хьугъэхэр ыкIи ащ шIокIыгъэхэр Iудзыгъэ шыкIэм тетэу Iоф ашIэным тещэгъэнхэм фэгъэхыгъэ иакт заулэхэм кIуачIэ ямылэжъэу лъытэгъэным

ехылагъ» зыфилохэрэм адиттэу унашъо сэшIы:

1. Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ 2020-рз илъэсым гъэтхалэм и 18-м ышыгъэ Указэу N 27-р зытетэу «Гъэлъэшыгъэ шыкIэм тетэу Iоф зашIэрэ режимым зэрэтэхъэхэрэм ехылагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхъуыгъэхэр, 2020, N 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; 2021, N 1, 2, 3) зэхьокIыныгъэ фэшIыгъэнэу, я 9-рз пунктым иа 1-рз подпункт хэт гушыIэхэу «2021-рз илъэсым гъэтхалэм и 31-м» зыфилохэрэм ауж гушыIэхэу «мэлъыфэгъум и 1-м кышцегъэжыагъэу и 14-м нэс, мэлъыфэгъум и 15-м кышцегъэжыагъэу и 28-м нэс» зыфилохэрэр тхыгъэнэхэу.

2. Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указэу N 27-р зытетэу «Гъэлъэшыгъэ шыкIэм тетэу Iоф зашIэрэ режимым зэрэтэхъэхэрэм ехылагъ» зыфилоу 2020-рз илъэсым гъэтхалэм и 18-м кыдэкIыгъэм ия 9-рз пункт 2021-рз илъэсым мэлъыфэгъум и 30-м нэс кIуачIэ илэшт.

3. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы Указым кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
КЪУМПЫЛ Мурат

кь. Мыекъуапэ,
мэлъыфэгъум 1, 2021-рз илъэс
N 49

Урысыем гэсэныгэмкIэ и Министерствэ и Академие игъоу ылъэгъухэрэр

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат Урысыем гэсэныгэмкIэ и Министерствэ и Академие ипашэу Сергей Кожевниковым тыгуасэ зэуклэгъу дырилагъ. Республикэм гэсэныгээр зэрэщызэхэщэгэм шуагъу кытырэм зыкыгэлэтыгэным илофыгъохэм ахэр атегуцылагъэх.

Джащ фэдэу зэуклэгүм хэлъагъэх Адыгэ Республикэм и вице-премьеру Наталья Широковар, Адыгэ Республикэм гэсэныгэмрэ шэныгэмрэкIэ иминистрэу КIэрэщэ Анзаур, Урысые Федерацием гэсэныгэмкIэ и Министерствэ и Академие шюльырхэм яхэъныгэкIэ и институт ипашэу Александр Муратовыр.

Зэуклэр кызылуиыхэзэ Ады-

геим и Лышхъэу зэрэхигъэунэфыкыгэмкIэ, Академием испециалистхэм республикэм гэсэныгээр зэрэщызэхэщэгэм иуплэкIунэу зэшлуахыгэм гэсэныгэм тапэки хэхъоныгъэ зэришлыштым илэныкыо гъу-нэфыгъэнымкIэ игъэкIотыгъэ еплъыкIэ гъэнэфагъэ кытышты.

«Лъэпк гухэлхэм къадых-лытагъэу Урысыем и Президенту Владимир Путиным хэ-

гъэгүм и Правительствэ ыпашхъэ пшъэрылъэу кыицигъэуцугъэр зэхэбытэгъэ гэсэныгэм ылъэныкыокIэ анахъ хэгъэу дэгъуи 10-мэ ясатыр хэхъэгъэныр ары. Хэгъэгүм гэсэныгэмкIэ изытет закъоп а юфыр зэлхыгъэр, цыфхэм ящылакIэ нахышлу шыгъэнири ащ кыи-дельтыгъэ. Лъэпк проектэу «Гэсэныгэм» тегъэпсыхъагъэу федеральнэ проектхэу зэшлуа-

хырэ пстэуми республикэр чанэу ахэлажъэ. Анахъэу аналэ зытырагъэтырэр гэсэныгэм иучреждениехэр мылку-техникэ лъэныкыомкIэ нахъ зэтегъэпсы-хъэгъэнхэр, уахътэм диштэрэ шыкIэ-амал зэфэшхъафхэмкIэ егъэджэныр зэхэцэгъэныр ары», — кыиуагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу.

Мыщ дэжымы анахъ мэхъан-шо зэрэтырэ лъэныкыохэм ащышхы кIэлэегъаджэхэм ялэ-пэлэсэныгъэ, яшлэныгъэ хэгъэ-хъогъэныр, егъэджэнымкIэ джырэ екIолакIэхэр, техноло-гиякIэхэр гъэфедэгъэнхэр. Гу-щылэм пае, шюльырхэм апэ итхэм зыкIэ ащышэу респуб-ликэм кыищызэлэуахыгъэх кIэ-лэегъаджэхэм япрофессиональ-нэ лэпэлэсэныгъэ зыкыгэлэты-гэнымкIэ Гупчэр ыкIи кIэлэ-егъаджэхэм яшлэныгъэрэ ялэ-пэлэсэныгъэрэ уасэ афэзышлышт Гупчэр. Адыгеим икIэлэегъа-джэхэм зыкIэ ащышэу Сергей Левченкэм урысые зэнэкъокыоу «Илъэсым икIэлэегъадж» зы-филорэм теклоныгъэр кыизэрэ-щыдихыгъэр ащ фэдэ лэпэлэным изы шыхъатэу щыт. Хэгъэгүм икIэлэегъаджэ анахъ дэгъуитфы-мэ ар ахалытагъ.

Сергей Кожевниковым кыи-зэрэхигъэныгъэмкIэ, джырэ уахътэм диштэрэ амалхэр агъэ-

федэхэзэ лэпэлэсэныгъэ ин-зыхэлэ кадрэхэр гъэхъазыры-гъэнхэм ылъэныкыокIэ Акаде-миер республикэм кыдэлэжъэ-ным фэхъазыр.

«Урысые Федерацием гэсэ-ныгэмкIэ иминистрэу Сергей Кравцовыр Адыгеим зэрэщыла-гъэм пыдзагъэу тэри тыккэ-кIуагъ. Ащ Москва кыизэгъэ-зэжымы кыизэрэхигъэщыгъэм-кIэ, республикэм лэпшлэгъэ гъэшлэгъонхэр щырялэх, Адыге-им ипашэхэми инфраструктурнэ зэхъокIыныгъэхэм ямызакъоу, зэхэбытэгъэ гэсэныгэм шуа-гъэу кыиытэрэм зыкыгэлэтыгъэ-ным аналэ тырагъэты. Гэсэны-гэм изытет занкIэу зэлхыгъэр ащкIэ амалэу арагъэгъотыхэрэр ары. Адыгеим а лъэныкыомкIэ тэ тилофшъэгъухэр тигъусэхэу зэхэфын лэпшлэн щыредгъэ-кIюкIыгъэ ыкIи пшъэрылъэу дгъэу-цугъэхэр гъэцэкIагъэ хъунхэм пае «гъоу картэкIэ» заджэхэрэм игъэпсынкIэ республикэм лэ-пылэгъу тыфэхъуным тыфэхъа-зыр», — кыиуагъ Урысыем гэсэныгэмкIэ и Министерствэ и Академие ипашэу.

Зэдэгъушылэгүм икIэлэхэр зэфихысыжыхъэзэ, Адыгэ Рес-публикэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат кыизэриуагъэмкIэ, Ака-демием дырялэ зэдэлэжъэны-гэм гэсэныгъэм илоф лъэгэ-пакIэхэм анагъэсынымкIэ кIолакIэ кыизэрахилхъаштым, къэралыгъом ипашэу кыиыгъэ-нэфэгъэ лъэпкэ проектхэм язэшлохынкIи амалышлу зэрэхъу-штым ицыхъэ телъ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ипресс-кыулыкыу

Шюльыр зэнэкъокыу

ЛитературэшхомкIэ зыкыаушыхъатыгъ

(ИкIэх).

НыбжыкIэхэм азыфагу лупкIэ еджэнымкIэ щызэхэщэгъэ Все-российскэ зэнэкъокыоу «Живая классика – 2021» зыфилорэр Адыгэкъалэ кыиыгъэ еджа-кIохэм кыизэлэуахыгъ. Б. Гонаго ипроизведениеу «Письмо к Богу» зыфилорэм я 9-рэ клас-

сым иеджакIоу Алена Боро-динар, ащ кыиыгъэагъэ Шхъащэкыо Джамилэ – я 10-рэ класс – «Стрекоза и Муравей» кыаджагъэх.

Зэнэкъокыум анахъэу псэ кыиыгъэагъэагъэр, сэ сишлэ-кIэ, Джэдже районым кыиыгъэ еджакIохэр арых. Я 9-рэ клас-сым щеджэрэ Татьяна Пахомо-

вар артисткэ хыгуахэу итеп-лэ-шъуашэкIи, изыкышлыкIэ-кыеджакIэки, произведениеу ыштагъэмкIи Я. Пуленович ытхыгъэу «Наташина мечта» зыфилорэр кыиуатэу, зыфэгъэ-хыгъэр упкIэпкыгъэу нэм кыиыгъэуцоу, мы уахътэм плуныгъэм шыкIагъэу илэ хыгуа-хэр кIигъэтхъэу, кыедэлухэрэм произведением хэлъ ушъыир анигъэсыныр фэукIочыгъэу сэ слъытагъэ, жорим хэтхэми, ны-тыхэми, нэмыкIхэми ар янэрылэгъугъ.

«Наташина мечта» зыфилорэр зэхыплэгъэр кIэлэцыкIу Унэм щыпсэурэ пшъэшъэжыые лэ-тхъор ары, ащ сымэджэщэу зычлэпым гушылэгъу дишынэу кыиыгъэагъэ кIэлэ-журналистыр шъабэу кыизэрэдэгъушылэгъэр, цыфыгъэ хабзэу сок бэшэрэбыр кыизэрэфищэфыгъэр дунэе псаоу шыхъугъ, пшъэшъэжыыем ежъ-ежырэу апэрэ шулэгъур ыгу щызэкIигъэблагъ, «къэпсэ-ужыкыгъ», игъашлэкIэ апэрэу, насыпышлоу зылытагъ. Ау бэрэ тхъагъор икыугъэп, ыкыудыгъэп гушлуагъом, джары нэмыкI зекIокIэ-шыкIэ жъалымыгъэр кыизэхэкигъэри. Журналист кIалэр ежъ Тхъэм кыиыгъыгъэу кыиыгъыгъэми, ыужырэ мафэм нэмыкI пшъашъэм игъусэу, ныб-

жыкIитIур зэрэзэрэгъашлорэр фэщылэгъэп Наташэ, мыхъун зекIуакIэри, ежъ фэдэ пшъэшъэ-гъухэр игъусэу, зэрихъагъэ, журналист кIалэм игъусэгъэ пшъашъэр утынгушъэ ашлэ, ашхъэ оц ралъхъажы. Шылэ-ныгъэм илъэбэкыу пэпчъ уфэ-сакъын зэрэфаер зыхэмыкIы-жышты лэпшлэгъэ зыхафэкIэ ары хэти ыгу кыиыгъыжырэ. Мыр непэрэ мафэхэм яхыгуагъэ-шлэгъэ шыпкыэхэр зылэпсэ произве-дениеу щыт. Т. Пахомовар ащ дэгъу дэдэу кыеджагъ, творческэ мэшлэчэ гъэшлэгъон зэрэхэлъыр кыиыгъэнафагъ.

Джэдже районымкIэ – София Черновар В. Железниковым ытхыгъэу «Чучело» ыкIи Дми-трий Пахоль «Лекарство от контрольной» зыфилорэр агу кыадэлэу, мыдэу, узлэщэн альэкIэу кыаджагъэх.

ЛитературэмкIэ зэнэкъокыум хэлэжыгъэ еджакIо пэпчъ ащ илъэки-амал зэрэрихылагъэм уеджэнджэшынуу щытэп, ау хэти ежъ хэлъыр – дэгъури дэири, сэнэушри ар зымакIэри – ащ нафэ кыиыгъыгъэх. Мурадэу зэнэкъокыур зыфэлэжыагъэр дэгъуэм анахъ дэгъухэр чыпIиш-кIэ кыиыгъэщыгъэнхэр ары, жорим мы лэпшлэгъэу зэшлуиыхыгъ. Теклоныгъэр кыидэзыхыгъэ-

хэр нэбгырищ мэхъух: София Чернова, Джэдже районымкIэ СОШ N 6-м ия 6-рэ класс иеджакIу, Станислав Тимонин, Красногвардейскэ районымкIэ гимназиюу N 1-м ия 11-рэ класс щеджэ ыкIи Руслан Павленко, къалэу Мыекъуапэ илищэу N 19-м ия 8-рэ класс ис.

Шюльыр зэнэкъокыум хэлэжыгъэ нэбгырэ 33-м ащышэу лауреат нэбгырибл хыгуагъ. Адыгэкъалэ игурит еджакIэу N 1-м ия 9-рэ класс щеджэу Алена Бородинар, Джэдже райо-нымкIэ СОШ N 1-м ия 9-рэ класс иеджакIоу Татьяна Пахо-мовар, мы еджэпIэ дэдэм ия 5-рэ класс исэу Дмитрий Па-холь, Михаил Дрыгиныр, я 6-рэ классым ис, АРШИ-мкIэ: Джа-рымэ Руслъан, Адыгэ респуб-ликэ гимназиюу ия 5-рэ класс щеджэ; Малика Алиева, я 7-рэ классым ис ыкIи Шхъэлэхъо Альбек, Кошхъэблэ районымкIэ СОШ N 10-м ия 7-рэ класс иеджакIу.

Всероссийскэ зэнэкъокыум илауреатхэм дипломхэр ыкIи «Живая классика» зыфилорэ фондым итхылхэм ащышхэр аратыгъэх.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Ильэси 110-рэ зыныбжъ мэкъэмэ тетхагъэр

Пщынэо лэпэласэу, музыкантэу Хьагъэудж Мыхьамэт итворчествэ зэ-зыгъашлэрэмэ, имэкъэмэ тхыгъэхэр кыхъэзыгъэщыжырэмэ, шэныгъэ ушэтынхэр, зэфэхьысыжыхэр зышыхэрэмэ ащыцэу, шэныгъэлэжьэу, искусствоведэу Алла Соколовэ Хьагъэуджым ежъ ышхьэкъэ кылорэ гыбзэр хьарзынэщым кызэрэщыхигъэщыгъэр, зэрэдэлэжьагъэр кыт-филотагъ.

Алла СОКОВАР:

— Ильэс 40-м кьехъугъ ныб-жыкълэхэр зезгъаджэхэр. Ащ щыцэу ильэс 30-м лыхьон-ушэтынхэр сэшых, шэныгъэ-лэжь лэфшлэным ар ылапс. Кошхьэблэ гурыт еджаплэм иклэлэегъаджэхэм Хьагъэудж Мыхьамэт ыцлэ яеджаплэ фау-сы ашлэигоу гуманитар ушэ-тынхэмкълэ Адыгэ Республи-кэм иинститут кызэтхэхэм, ащ ипацэу щытыгъэ Мэкьулэ Джэбраилэ Кошхьэблэ коман-дировкэ сигъэкълэуагъ. Хьа-гъэудж Мыхьамэт ипхьорэльф-хэу ащ дэсыгъэхэм, ипщынэ-кьеуакълэ зыльэгъугъэхэм, зэ-хэзыхыгъэхэм салуклэнэу сина-сып кыхьыгъагъ. Ахэр 1891 — 1894-рэ ильэсхэм кьэхъугъэх. Хьагъэуджым ипщынэкьеуакълэ зытэт тхыгъэхэу Лондон кыс-хыгъэхэр ахэм кьафэхьыи зясэ-гъэдэлэхэм, нэку-нэлсы зэрэ-хьугъагъэхэр джыри сынэгу клэт. Борэкьохэм ащыц нахьыжъэу 1894-рэ ильэсхэм кьэхъугъэм ильэс 11 нылэп ыныбжыгъэр Хьагъэуджыр пщынаоу зэрыты-гъэ джэгум ахэт зэхьум. Мэ-къамэу зэзгъэдэлугъэхэм игу-кьэкълэжыхэр кьагъэушыгъэх. А

зепстэур кызыклэслорэр — Хьа-гъэуджыр зипэцэгъэ ансамблэм кыригъалощтыгъэ мэкъамэхэу кыхъэдгъэщыжыщтыгъэхэм, ар зэрэпщынэо лэпэлэсагъэр ыкли музыкальнэ куп зещаклоу зэрэ-щытыгъэр ары кьаушыхьаты-щтыгъэр. Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей пластинкитфэу члэлымрэ ахэм атыхыгъэхэу Къэралыгъо телерадиокомпани-еу «Адыгеим» члэпхэмрэ ары тлэкълэпхыгъэхэр. Москва фондоментхэм яхьарзынэц Хьагъэуджым итворчествэ са-щылыклагъ. Москва икьэралыгъо хьарзынэц етлэнэ мыщ фэдэ хэлъэу кышыхъэгъэщыгъэ уры-сыбзэкълэ тхыгъэу: «Носипинж», исполняет Магомед Хагаудж». Адыгэ кьэлэуакълэ анахь пэблагъэу зыфэзгъэдагъэр — на-сыпынчъ. Зэрэтетхэгъэ шыкълэм-кълэ, Хьагъэуджым ежъ-ежырэу кылоуи сегуцэфагъ. Гъучи дис-кым, «матрица» зыфалорэм, ар тетхэгъагъ. Кьэлэуагъэ фае фэдэ дискхэр кьыдэзгъэкълэщтыгъэ

заводыр 1914-рэ ильэсхэм Ригэ зэрэщылажъэщтыгъэр. Ар ин-джылымэ яеу щытыгъ. Гъучи дискым тетыр винил пластинкэм тырагъэхьажыщтыгъэ. Заом ильэхьан заводыр кьызагъэо ужым Хьагъэуджыр зытэтхэгъэ гъучи дискыр Москва икьэра-лыгъо хьарзынэц кьылэкълэ-фэжыгъ. Винил пластинкэм тырадзэжынэу игъо ифагъэхэп. Джащ фэдэуи кьалэкълэнэжыгъ. Хьарзынэщым бэрэ сыщыла-жъэщтыгъэ ыкли Хьагъэуджыр зыхэтыгъэ тхыгъэ пчъагъэмэ сатэфэщтыгъэ. Зэ «Хагаудж», зэ «Хагауджев» — зэфэшъ-хьафэу ыльэкьуацлэ кьащылуа-гъэу. Ахэр зэкълэ зы нэбгырэу, Хьагъэудж Мыхьамэтэу зэрэ-щытыр хьарзынэщым ипацэ еслющтыгъэ, гъучи матрицэм тетыр винил пластинкэм тегъэ-хьажыгъэн зэрэфаер семы-зэцэу кыкълэслотыкълэжыщты-гъэ. Ау ар гугъу сфелыщты-гъэп. Ар зэшлэзыхыщт техникэ щымылэжъэу, амыгъэфедэжъэу джэуап кьыситыжыщтыгъэ. Ильэсхэр клощтыгъэх. Хьарзы-нэщым ипацэ зэблэхъугъэ хьу-гъэ. Кълэу кытехьэгъэ пашэм Хьагъэуджыр зытэтхэгъэ гъучи

дискым икьэбар кьыфэслотагъ. Ар нахь ныбжыкълэти, лыхьон лэфшлэнхэм заритыгъ. Фирмэу гъучи матрицэм тетыр винил пластинкэм кьытэзидзэжы-щтыр Москва кышыхъотыгъ. Ау лэфшлэным мин 50 тэфэщтэу кьысылуагъ. Чэчэн мэкъамэхэу 21-рэ тетхагъэу хьарзынэщым кышыхъэгъэщыгъагъэти, сыгу кьэкълэыгъ ахэм яушэтэкълэ инсти-тут сафэтхэнышъ, гъусэ кьыз-фэсшынхэшъ, ежъхэм ямэкъэмэ 21-у хьарзынэщым хэлъым тэтые зызакъори изгъэгъусэ-жынышъ, тэфэщт уасэр зэ-дэттынэу.

Ащ лэфыр нэдгъэсыгъэу пан-демиер кьэжъагъ. Шыпкъэр плоттмэ, хьарзынэц зэфэшъ-хьафхэм бэу сачылэжъэнэу хьугъэба — Москва, Санкт-Пе-тербург, Лондон, Париж. Гъэ-шлэгъоныр — кавказ мэкъэмэ кьегъэлоклэ зэфэшъхьафхэу бэ кьахэбгъотэн плэкълэщтыр. Зы бгъум — «черкесские» тетхагъэмэ, адрэ бгъум — «че-ченские, осетинские» атэтха-

гъэу бэ ахэлъыр. Зыпари анэ-сырэп, тэтыеу, адыгэм икуль-турэ щыцэу хэлъым тыклэуапчлэ, нэмыкълэ кавказ лъэпкъхэм яеу хэлъыр зыфэдиизыри ашлэрэп. Аузэ, винил пластинкэм кьы-тырадзэжыщтым ыуасэ сомэ минипшым нэс кьысфыра-гъэхыгъ. Кошхьэблэ райо-ным иадминистрации ащ ыпклэ ытыгъ ыкли гъучи матрицэм Хьагъэуджым кылоу тетыгъэ гыбзэр файл кьызырыклоу си-электроннэ почтэ кьынэсыгъ. Ижырэ оредхэм якьэлонклэ лэпэласэу Нэгъэрэкьо Казбек оредыр апэу кьылэкълэханэу хьугъэ, шэныгъэлэжьхэм ялэ-пылэгъоу гыбзэм игушылэхэр зэхафых. Жьыу хэтэп. Къэ-зылорэр Хьагъэудж Мыхьамэт. А оред дэдэр социальнэ мэ-хьанэ илэу фольклорым хэт. Хэбзэ зэблэкълэгъом диштэу оредым игушылэхэр зэблахы-щтыгъэ. Колониальнэр, хьаумэ социальнэр? — апэу щылагъэр джы кыхъэгъэщыжыгъуай, тлэ-ри а зы уахьтэм кьызэдэлэ-щтыгъэу кычлэкълэжын ыльэ-кълэщтэу шэныгъэлэжьхэм алытэ. Ижырэ адыгэ оредэу «Сэрмафэм» фагъадэ ыкли гушылэхэр зэбгъэпшэнхэ плъэ-кълэщт. Хьагъэудж Мыхьамэт кьылорэр 1911-рэ ильэсхэм тыратхагъ. Ары зэрэкълэтхагъэр. Гушылэхэр тэрэзэу кьызэха-фыжмэ, Нэгъой Заур еттынышъ, оредыр кьедгъэлонэу тыфай.

Р.С.: Оредыр зэхэзыфэу Нэ-гъэрэкьо Казбек гушылэхэм лэф зэрадишлэрэм, зэрэзэригъа-пшэхэрэм афэгъэхьыгъэу джы-ри кыхъэгъэщыжыгъэу джы-

ТЭУ Замир.

Шэныгъэм, литературэм, искусствэм альэныкьокълэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо шлухьафтынхэм яхьыллэгъэ ПОЛОЖЕНИЕР

(Икълэх).

шышхьэлэум и 1-м кьыщегъэжъагъэу шышхьэлэум и 15-м нэс мы Положе-нием ия II-рэ раздел ия 6-рэ, ия 7-рэ пунктхэм зигугъу кьашырэ документ-хэмрэ материалхэмрэ ахэллэжъэх.

4. Комиссиём унашъо зэришлэрэм тетэу научнэ лэфшлагъэхэм, произве-дениехэм, творческэ лэфшлагъэхэм уасэ афэшлыгъэным пае мы разделым ия 3-рэ пункт кьышылэпхытэгъэ паллэу Комиссиём илофшлэн хагъэлэжьэнхэ альэкълэщт организациехэр е шэныгъэм, литературэм, искусствэм альэныкьо зауэлэхэмкълэ специалистхэр. Научнэ лэф-шлагъэхэм, произведениехэм, творче-скэ лэфшлагъэхэм уасэ кьазэрафа-шыгъэм икълэххэм атэтэу зигугъу кьэ-шыгъэ организациехэм е специалис-тхэм лъапсэ зилэ эксперт зэфэхьысыж-хэр ашлы.

5. Мы Положением ия II-рэ раз-дел ия 6-рэ, ия 7-рэ пунктхэм зигугъу кьашырэ документхэмрэ материал-хэмрэ захэллэжъэхэр нэуж эксперт купхэм зэфэхьысыж ашлы ыкли эксперт

купым хэтхэм азыныкьо нахьыбэмэ ар аухэсы.

6. Къэралыгъо шлухьафтынхэр зафа-гъэшошэрэ ильэсхэм ионьгъом и 1-м нэс Комиссиём изэхэсыгъо:

1) мы разделым ия 4-рэ пункт диштэу эксперт купхэм язэфэхьысыжхэм, ор-ганизациехэмрэ специалистхэмрэ Ко-миссиём илофшлэн кьыхагъэлажъэхэзэ, эксперт зэфэхьысыжхэу ашлыгъэхэм щахэллэжъэх;

2) лэфшлагъэхэм зэратегушылэгъэ-хэм икълэххэр зэфэхьысыжыгъэн-хэм пае авторхэм (автор купхэм) яспис-кэ Комиссиём изэхэсыгъо щызэхэ-гъэуцэ.

7. Мы Положением ия II-рэ раздел ия 6-рэ, ия 7-рэ пунктхэм зигугъу кьашырэ документхэмрэ материалхэмрэ захэллэжъэхэр нэуж кълэх зэфэхьысыж шыгъэным пае авторхэм (автор купхэм) яспискэ хагъэхьэхэрэр авторхэу зидо-кументхэм апае эксперт купым кълэх зэфэхьысыж дэгъу зыфызэхигъэуца-гъэхэр, мы разделым ия 4-рэ пункт диштэу организациехэмрэ специалис-тхэмрэ Комиссиём илофшлэн кьыхагъэ-

лажъэхэзэ, эксперт кълэх зэфэхьысыж дэгъу зыфызэхигъэуцагъэхэр ары.

8. Мы Положением ия II-рэ раздел ия 6-рэ, ия 7-рэ пунктхэм зигугъу кьашырэ документхэу, материалхэу эксперт купыр зымыгъэрэзагъэхэр ыкли (е) мы разделым ия 4-рэ пункт диштэу ор-ганизациехэмрэ специалистхэмрэ Ко-миссиём илофшлэн кьыхагъэлажъэхэзэ, эксперт зэфэхьысыж дэй зыфызэхэ-гъэуцагъэхэм Комиссиём изэхэсыгъо щатегушылэжъэхэрэп.

IV. Къэралыгъо шлухьафтынхэр зы-фэгъэшьошагъэмэ хьушт авторхэр (автор купхэр) зэрагъэнэфэрэ шыкълэр

1. Авторхэм (автор купхэм) Комис-сиём изэхэсыгъо щатегушылэх автор-хэм (автор купхэм) яспискэ зызэхэ-гъэуцорэм ыуж мэфитлэ нахьыбэ темы-шлэу.

2. Комиссиём изэхэсыгъоу автор-хэм (автор купхэм) зыщатегушылэхт-хэм хэбзэ кълэуачлэ илэ зыхьурэр Ко-миссиём хэтхэм ящэнигълэм нахь мы-макълэу ащ зыхэлажъэкълэ ары.

3. Комиссиём иунашъоу лауреатхэр зэрагъэнэфэхэрэм ехьылагъэр автор-

хэм (автор купхэм) зыщатегушылэхтхэ зэхэсыгъом шаштэ, Комиссиём хэтхэу зэхэсыгъом хэлажъэхэрэм азыныкьо нахьыбэмэ амакьэ шъэфэу ащ фатызэ.

4. Шъэф голосованиер зэрэзэхашэрэ шыкълэр Комиссиём егъэнафэ.

5. Авторхэм (автор купхэм) лэф-шлагъэхэм зыщатегушылэхтхэ зэхэсы-гъор Комиссиём зызэхыщэгъэ мафэм кьыщегъэжъагъэу мэфыщым кьыклоцл Комиссиём иунашъоу мы разделым ия 3-рэ пункт зигугъу кьышлырэр Адыгэ Республикэм и Лышхьэрэ Адыгэ Рес-публикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ лэклагъэхэ Къэралыгъо шлухьафтынхэр афэгъэшьошэгъэнымкълэ ищыкълэгъэ лэф-тхьабзэхэр зэрахьанхэм фэшл.

V. Къэралыгъо шлухьафтынхэр за-ратырэр

1. Адыгэ Республикэр зызэхашэгъэ Мафэм ехьулэу мэфэкълэ шыкълэм тетэу Къэралыгъо шлухьафтынхэр афагъэ-шъуашэ, дипломри, Шытхьу тамыгъэри араты.

2. Къэралыгъо шлухьафтынхэм ате-фэрэ ахьщэр Адыгэ Республикэм ирес-публикэ бюджет кьыхагъэкълэ.

ХЪАСАНЭКЪО Мурат:

«Дачэ, чыгхэтэлэжъ товариществэхэм ялофыгъохэр Адыгэ Республикэм игъэкӀотыгъэу щызэшӀуахых»

Урысые политикэ партией «Единэ Россием» пшӀэрылӀ кызырэфышӀыгъэм тетэу Къэралыгъо Думэм физическэ культурэмкӀэ, спортымкӀэ, зекӀонымкӀэ, ныбжьыкӀэхэм ялофхэмкӀэ и Комитет хэтэу Хъасанэкъо Мурат дачэ, чыгхэтэлэжъ товариществэхэм ялофыгъохэр пӀудзыгъэ шӀыкӀэм тетэу Урысые политикэ партией «Единэ Россием» и Тхьаматэу Д. А. Медведевым ишӀолыӀр общественнэ приемнэу Адыгэ Республикэм щылэм цыфхэм къащыфызэхифыгъэх.

Дачэ, чыгхэтэлэжыпӀэ зилӀэхэм ащышӀхэр зыгъэгумэкӀырэ лӀофыгъохэм язэшӀохынкӀэ депутатым зыкыфагъэзагъ. АгъакошӀырэ медицинэ комплексымкӀэ зарагъэуплӀэкӀун алӀэкӀыштмэ, кӀэлэцӀыкӀу, спорт джэгуплӀэхэм язэтэгъэлсыхъан, автомобиль гъогухэм ягъэцӀэкӀэжыӀын ахэр ыгъэгумэкӀыштыгъэх.

МыекӀуапӀ дэхсхэр Хъасанэкъо Мурат елӀэлугъэх агъакошӀырэ медицинэ комплексыр дачэ товариществэм къэкӀонымкӀэ лӀэпылӀэгъу къафэхъунэу. Дачэхэм ренэу ащыпсӀурэ нэбгырабэм ащ фэдэ медицинэ фӀоло-фашӀлэр ящыкӀлӀгъэ дэд.

Къэралыгъо Думэм и депутат мы лӀофыгъом изэшӀохынкӀэ

хабзэм игъэцӀэкӀэкӀо кӀулыкӀу гъэнэфагъэ зыфигъэзагъ.

Республикэм ирайон гупчэ щызэхэщӀэгъэ чыгхэтэлэжъ товариществэм хэтхэм лӀофыгъоу къалэтыгъэр кӀэлэцӀыкӀу, спорт джэгуплӀэ гъэпсыгъэн зэрэфаем епхыгъагъ. Сыда пӀомэ, ятовариществэ кыпӀэблагъэу кӀэлэцӀыкӀухэм, зыныбжъ икӀугъэхэм спортм зыщыпӀылынхэ чыпӀэ ялӀэп.

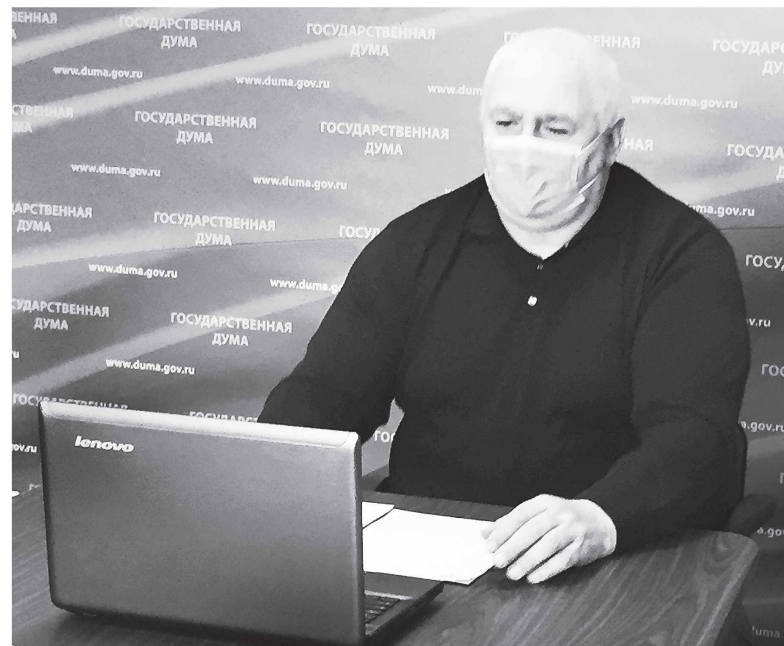
Зигугъу къэтшыгъэ лӀофыгъохэр зэшӀохыгъэнхэм пае парламентарием гъэцӀэкӀэкӀо хабзэм икӀулыкӀу, чыпӀэ зыгъэ лӀорышӀлӀажынымкӀэ кӀулыкӀу гъэнэфагъэхэм зафигъэзагъ.

Дачэ зилӀэхэу нэмыкӀ муниципальнэ образованием исхэм

лӀофыгъоу къалэтыгъэр ядачэхэм якӀолӀэрэ автомобиль гъогу тэрэ зэрэщымылӀэр ары. Уае зыхъукӀэ ядачэхэм анэсынхэр ахэм кӀын къашӀэху.

Депутатым илӀэпылӀэгъу пшӀэрылӀ фишӀыгъ автомобиль гъогур зыфэгъэзагъэр зэригъэшӀлӀнэу мы лӀофыгъом изэшӀохынкӀэ ащ езэгъынхэм фэшӀ.

— Непэ щылӀгъэ зэхэсыгъом кызырэгъэлӀэгъагъэмкӀэ, дачэ, чыгхэтэлэжъ товариществэхэм ялофыгъохэр Адыгэ Республикэм щызэшӀуахынхэмкӀэ анахъэу зишӀуагъэ къаӀорэр Адыгеим и ЛышӀхъэу, партией «Единэ Россием» ишӀолыӀр къутамэ и Секретарэу КъумпӀыл Мурат япачэу проектэу «Уры-

сыем икӀуадж» зыфилорэр гъэхъагъэ хэлӀэу зэрагъэцӀэкӀэр ары. ШыпкӀэмкӀэ, правэм ылӀэныкӀокӀэ зэшӀохыгъэн фӀэ лӀофыгъохэу сӀэ сызыхэлэжъэн фаехэр джыри щылӀэх, ау илъэс къэс ахэр нахъ макӀэ мэхъух, — кыӀуагъ парламентарием.

Зэхэсыгъом изэхэцӀэнкӀэ Адыгэ Республикэм игъэцӀэкӀэ-

кӀо хабзэ икӀулыкӀухэр лӀэпылӀэгъу кызырэтфэхъугъэхэр хэзгъэунэфыкӀы сшӀоигъуагъ.

КЪАНДОР Анзор.

Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗӀэукӀэ и Къэралыгъо Думэ и депутат илӀэпылӀэгъу.

ПенсиехэмкӀэ фондым къеты

Проценти 3,4-рэ къахэхъуагъэу

УФ-м ПенсиехэмкӀэ и фонд и бюджет кыыхэмыхыгъэу, къэралыгъом кытырэ пенсиехэр, социальнэхэри къахиу-бытэхэу, проценти 3,4-кӀэ индексацие ашӀыгъэхэу мэлылфэгъум и 1-м кыщыублагъэу къахы.

Адыгеим щыпсӀоу нэбгырэ мини 9,5-м ехъу ащ кыыхеубытэ. Ахэм ащышӀэу мини 9,1-мэ социальнэ пенсияе къафӀэкӀо.

Шъугу къэдгъэкӀыжыӀын, социальнэр страхованиемкӀэ пенсиер кыфӀекӀонэу фытыныгъэ зымылӀэхэм къараты. Джащ фэдэу социальнэ пенсиер апӀэрэ, ятӀонэрэ ыкӀи ящӀэнэрэ купхэм ахахъэрэ сӀэкъатныгъэ зилӀэхэм, кӀэлэцӀыкӀоу сӀэкъатныгъэ зилӀэхэм, янэ, ятэ е тӀури чӀэзынагъэхэм е ахэр зыщышӀхэр амышӀлӀэрэм афагъэнафэ. Урысые Федерацием щыпсӀоу лӀофшӀлӀгъэ

илӀэсхэр зымылӀэхэр е ищыкӀагъэм фӀедиз изымыгъэкӀугъэхэр социальнэ пенсияе зытефэхэрэм ащышӀых.

Зыныбжъ нэсыгъэу социальнэ пенсиер кызытефэхэрэм нэмыкӀхэр зыщыкӀохэрэ ныбжьым илъэситф ехъугъэу афагъэнафэ.

ХӀэбзгъэуцугъэм диштӀэу ятӀонэрэ пенсиер кызытефэхэрэри индексацием кыыхеубытэх. Ахэм ахэхъэх заом шӀобжэу хыхыгъэм ыпкӀэ кыкӀыкӀэ сӀэкъатныгъэ зилӀэ хъугъэхэр, ХӀэгъэгу зеошхом хэлэжыагъэхэр, ахэм яшӀхъэгъусэхэр, дзӀэкӀолӀхэу кӀулыкӀу ахызы фӀэхыгъэхэм янэ-ятэхэр, «Жителю блокадного Ленинграда» зыфилорэ тамыгъэр кызыфагъэшӀошагъэхэр.

Социальнэ пенсияеу республикэм щатырэр кызылӀэ-тыкӀэ, гурытымкӀэ лъытагъэу, сомэ мини 9,3-рэ ар зэрэхъуштыр. Заом шӀобжэу хыхыгъэм ыпкӀэ кыкӀыкӀэ сӀэкъатныгъэ зилӀэ хъугъэхэм ятӀонэрэ пенсияеу къаратырэр индексацие ужым сомэ мин 15,4-рэ, ХӀэгъэгу зеошхом хэлэжыагъэхэм япенсияе сомэ мин 14,9-рэ хъушт. СӀэкъатныгъэ зилӀэ кӀэлэцӀыкӀухэм ыкӀи кызыыхъугъэм кыщыублагъэу апӀэрэ купым хэхъэрэ сӀэкъатныгъэ зилӀэхэм къаратырэр, гурытымкӀэ лъытагъэу, сомэ мин 13,9-м нэсышт.

Тамыгъэр кызырӀатыгъэхэр

«Житель осажденного Севастополя» зыфилорэ тамыгъэр кызыфагъэшӀошагъэхэр «Жителю блокадного Ленинграда» зыфилорэ тхылыр кызырӀатыгъэхэм ягъэпшагъэ мэхъух ыкӀи социальнэ фӀоло-фашӀлӀэхэмкӀэ яфитыныгъэхэр зэфӀэдэх.

Ахэм Ленинград и блокадэ кыыхеубытагъэхэм афӀэдэу мазэ къэс ахъщэ тын къафӀэкӀо, ахъщэ тедзэу къаратырэм хэхъэрэ социальнэ фӀоло-фашӀлӀэхэр афа-

гъэцӀэкӀэх, сӀэкъатныгъэ зилӀэхэм пенсиитӀури, сӀэкъатныгъэм пай, ныбжьыр зэрэнэсыгъэм пай, къафӀекӀонэу агъэпсын фытых.

ХӀэбзгъэуцугъэм кызырӀэщыдӀлытагъэмкӀэ, Севастополэу къадзыхъагъэм щыпсӀуштыгъэкӀэ кӀохэрэр 1941-рэ илъэсым ичӀэпыогъу мазэ и 30-м кыщыублагъэу 1942-рэ илъэсым ибӀэдзеогъу мазэ и 4-м нэс ащ дэсыгъэхэр ары. Ахэм тамыгъэу «Житель осажденного Севастополя» зыфилорэр къараты. Ар къэзыушыхъатырэ тхылӀэу кыгъур ХӀэгъэгу зеошхом и ветеран и удостоверение кыатыным лъапсэ фӀэху.

Цыфым тамыгъэмрэ ар къэзыушыхъатырэ тхылыр кытефэхэу, ау имылӀэхэмэ, УФ-м ПенсиехэмкӀэ фондым ичӀыпӀэ органэу зыпӀэблагъэм екӀуалӀэмэ лӀэпылӀэгъу кыратышт. Джащ фэдэу тамыгъэр кыратыгъэу, ау сӀэкъатныгъэ зилӀэхэм ахэмыхъэхэрэм цыфхэр социальнэу къэхъумэгъэнхэмкӀэ кӀулыкӀу е фондым ичӀыпӀэ орган зафагъэзэн алӀэкӀышт. Мы ветеранхэмэ медикэ-социальнэ экспертизем иучреждениехэм зӀпхыныгъэ адырӀянымкӀэ лӀэпылӀэгъу афӀэхъуштых.

УФ-м ПенсиехэмкӀэ и фонд и Къутамэу АР-м щылӀэм ипресс-кӀулыкӀу

Яжъэм шломыкыр итесэн.

Спортм щыцлэрылхэр

Гур учылыгыгъэу ешлэрэп

Мырзэ Резуан Москва хэкум ифутбол клубэу «Химки» щешлэ. Къэбэртэе-Бэлыкьарым икьалэу Бэхсан кыщыхуыгъ.

щыщым даклоу, Урысыем футбольмккэ и Кубок кыдэхыгъэным чанэу хэлэжъэщыгъ.

Апэрэ чыплэр зыхыщтыр язэрэмыгъашлэу ешлэгъум пхъашэу щызэнэкьокьугъэх «Тоснэмрэ» «Уралрэ». Аужырэ такыкхэм «Тоснэр» нахь дэгъоу ешлэгъ. Пчъагъэр зэфэдэу щытыгъ. Р. Мырзэр ухъумаглохэм алэклэки, хъагъэм дахэу лэгъаор ридзагъ. «Тоснэм» теклоныгъэр кыдихыгъ, хэгъэгум и Кубок фагъэшьошагъ.

Адыгэ быракъыр мэбыбатэ

Мырзэ Резуан Кубокым фэгъэхыгъэ клэух зэлуклэгъум щешлэзэ, къэлапчъэм лэгъаор зэрэидзагъэм изакъоп кыхэдгъэщырэр. Хъагъэм лэгъаор зэрэщычэрэгъурэр зельэгъум, имайкэ ычлэгъ члэпъэу адыгэ быракъым исурэт зытешыхъэгъэ ятлонэрэ майкэр зэрэщыгъыр кыгъэлъэгъуагъ. Гушлом хэтэу ешлэплэр кызэпичыхъагъ.

Ешлэгъур заурым, жьогъо 12-р кызыхалыдыкырэ быракъыр Мырзэ Резуан стадионым щигъэбыбэтэгъ.

Адыгэ быракъыр кыздесхъакыныр шэнышу сфэхуыгъ, — кылуагъ а мафэм Резуан. Командэу Кубокыр кызыхыгъэм нэпэепл сурэтыр тырахы зэхуым, Р. Мырзэм адыгэ быракъыр кызырищэккы, нэгъушлоу

игъусэ ешлэклохэм ахэуцауагъ.

Тыдэ ущылэми, лъэпкъэу зыщыщыр бгъэлъэплэныр, ищытху плэтыныр спортсменхэм шэнышу зерафэхуыгъэм Мырзэ Резуан егъэгъушо.

«Арсенал», «Спартак», «Химки»

Ленинград хэкум икомандэу «Тоснэр» апшъэрэ купым щешлэным фэмыхъазырэ зэгъыратлупщыжыгъ. Р. Мырзэр 2018-рэ илъэсым «Арсенал» щешлэгъ. Зэлуклэгъу 23-мэ ахэлэжъагъ, къэлапчъэм лэгъаор гъогъуи 6 дидзагъ. «Арсенал» я 6-рэ чыплэр Урысыем кыщыдихыгъ.

2019-рэ илъэсым Р. Мырзэр хэгъэгум иклуб цлэрылоу «Спартак» Москва рагъэблэгъагъ, ешлэгъу 26-мэ ахэлэжъагъ.

Хэшыпыкыгъэ командэр

2018 — 2019-рэ илъэс ешлэгъум Р. Мырзэр Урысыем футбольмккэ ихэшыпыкыгъэ командэ аштагъ. Хэгъэгум икомандэ шхъалэ хэтэу ешлэплэм кымыхъагъэми, нарт шъаом ыцлэ кызырэхэгъэщыгъэм, тренер шхъалэу Станислав Черчесовым гушылэ фабэхэр кызырилуагъэхэм тигъэгъушлуагъ.

Резуан хэгъэгум иешлэкло анахь дэгъухэм ясатырэ зэрэ-хэуцауагъэр дунэе кьэбар хуыгъэ, лэклэ кьэралхэм арыс тильэпкьэгъухэри Р. Мырзэм кы-клэупчлэгъэх.

Иныбджэгъу кытфелуатэ

— Кьалэу Бэхсан сэри сыщыщ, Мырзэ Резуан синыбджэгъу, — кытилуагъ Олимпиадэ джэгунхэм дзюдо бэнаклэмккэ дышъэр кыщыдэзыхыгъэ Мудрэнэ Бислэан. — Резуанрэ сэрырэ тызэпэблагъ. Тикьалэ спортсмен цлэрылуагъэ кызырэдэккыгъэм тытегушылэу уахытэ кытэкълумэ, лъэпкъ шэн-хабзэхэм, тарихыым, культурэм гуклэ зафэтэгъазэ.

2016-рэ илъэсым Олимпиадэ джэгунхэу Рио-де-Жанейро щыклэхэрэм Мудрэнэ Бислэан дзюдомккэ апэрэ чыплэр кыщыдихыгъ. Нарт батырым адыгэ быракъыр пчэгум щигъэбыбэтэгъ, адыгэ лъэпкъым ищытху дунэе спортм лъагъу щилэтыгъ.

Лъапсэ зимылэ чыгъ щылэп. Зекло ежъэрэм ныбджэгъур ары апэу гъусэ ышлырэр. Ягулытэккэ, янэплэгъуккэ ахэр зэгурэлх, зэрэлъытэх. Мудрэнэ Бислэанрэ Мырзэ Резуанрэ ягушлуагъо зэдагъош, зыщыщы-клагъэм упчлэжъэгъу зэфэхуых.

Лъым хэлъ хуыгъэ шэн-хабзэхэр нарт батырхэм щылэныгъэм щылыагъэкълуатэх, ауж кыкырэ ныбжыккэхэм щысэ афэхуых.

Лыхъорэм кьегъоты

Мырзэ Резуан «Урал», нэмыкк командэхэр кьеджагъэх,

ау «Химки» кыыхыгъ. Ауж кьинэрэ клубым зельашлэрэ ешлэклоу Денис Глушаковыри рагъэблэгъагъ. «Химки» иешлэклэ псынклэу зэхъокыныгъэхэр фэхуыгъэх. Р. Мырзэм къэлапчъэм лэгъаор бэрэ дидзагъ, зэхэщэн логыгъохэри ешлэплэм дэгъоу щегъэцаклэх.

лэпэлэсэныгъэ ин кыгъэ-лъагъозэ, ухъумаглохэм алэ-клэкыныр, хъагъэм лэгъаор ридзэныр Р. Мырзэм ыгу рехы. Псынклэу зэрэгупшысэрэм ишлуагъэккэ ухъумаглохэр кызырэнэккы, «бырсыр ахелъхъэ».

Ешлэплэм лы фэдэу ущызе-клоныр, уигулытэккэ уакъы-хэщыныр лог кызырыклоп. Узыхэт командэм, ешлэклоу кыбготым ялытыгъэр бэ. Резуан клуб пчъагъэ зэблихуыгъэми, футбольм фыщы-тыклэу фырилэр кьелыхырэр. Шыклэшлэхэм алыхуызэ, текло-ныгъэм фэбэнэныр ипшъэры-лъэу елытэ.

Гур чылэу ешлэплэм ихъэрэп. Загъорэ плъыр-стырым хилъа-сэмэ, лъэпкъ шэн-хабзэ пытэ-хэм кьащыуцун елэккы.

2020 — 2021-рэ илъэс ешлэгъум паублэжыгъ. «Химки» апшъэрэ купым кыхэзыным-ккэ шынагъо илэжъэп. Мырзэ Резуан иешлэклэ хигъэхъо-нэу, нахыбэрэ тигъэгъушлонэу фэтэлэ.

Адыгеир кьэралыгъо гъэпсы-ккэ илэу зыпсэурэр илъэси 100 зэрэхуэрэм спортсменхэм мэхъэнэ ин раты. «Зэнэкьокъу-хэм тахэлэжъэзэ, адыгэ лъэп-ккым ибыракъ дгъэбыбэтэщт, — кыталуагъ Мудрэнэ Бислэанрэ Мырзэ Резуанрэ. — Мэфэкк зыхахъэхэм тащызэлү-ккэщт, тигъэхъагъэхэм ахэдгъэ-хъошт».

Лъэпкъ искусствэр — тибайныгъ

Щысэшлум узылъэщэ

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЛЪ Нурбий.

Республикэм лъэпкъ культурэмккэ и Гупчэ орэдыло творческэ купхэм яегъэджен зыхахъэ мэлылфэгъум и 9-м Мыекьуапэ щызэхыщэщт.

Адыгэ Республикэм икьэралыгъо программэу «Культурэм ихэхо-ныгъ» зыфилорэр щылэ-ныгъэм зэрэщыгъэца-клэрэм логъхъабзэр кы-пкырыккы. Клэлэцкы-хэм лъэпкъ орэдхэр хорым кызырэхалох-рэм нахь зегъэгъушом-бгъэгъэным зэхэцкы-хэр пылтых.

Творческэ купэу «Звонницэм» щысэ ты-рахыным фэшл зэфэ-хысыжъхэр ашлыщтых. Адыгэ Республикэм куль-турэмккэ изаслуженнэ логышлэу, «Звонницэм» ипащэу Дмитрий Горди-

енкэм кызырилуагъэу, лъэпкъ орэдхэм клэлэ-цыккыхэр нахь апыща-гъэхэ зэрэхуыхэрэм те-гъэгъушлэ.

Ансамблэхэм, хор-хэм, зыгъэсаплэхэм лэ-пылэгъу афэхъунхэм фэшл егъэджен зыхахъэр зэхэщэ. Цыфхэм язы-гъэпсэфыгъо уахытэ на-хышлоу агъэклономккэ шыклэшлоу щылэхэм ате-гушылэщтых.

Зыхахъэм лэпэлэсэм иеджаплэ щызэхэщэщт, ац кыщыгушылэщтых «Звонницэм», «Отрадэм» ялофышлэхэу Я. Кор-ниенкер, Т. Мединская,

Д. Новиковар, Г. Михай-ловыр, нэмыккхэри. Урыс лъэпкъ орэдхэм кьэлэ-ккэ зэфэшхъафэу ялэхэр зэфэхысыжыщтых.

Лъэпкъ культурэм и Гупчэ ипащэу Бадый Къэплэан зэрилъытэ-рэмккэ, лъэпкъ музыкаль-нэ искусствэр клэлэцы-ккыхэм нахь ашлогъэ-шлэгъон хуыгъэ. фести-валь-зэнэкьокъухэр, егъэдженхэр зэрэзэхэщ-хэрэм шлуагъэу кьаты-рэр лъэхъаным щытэ-лъэгъу. Анахъэу кы-хэдгъэщырэр лъэпкъхэр искусствэм зэрэзэфы-щэхэрэр ары.

Унагъомрэ пуныгъэмрэ

Аклэгъухэм щытхъур къахы

Попсэ районым икьуаджэу Псыбэ щыц Аклэгъу Камиллэ спорт унагъом щапл. Дзюдомклэ зэнэкьокьухэм медальхэр къащыхыгъ.

Аклэгъу Камиллэ ышыхъоу Миленэ илъэс 13 ыныбж, ышнахыкълэу Руслъан илъэси 10-м ит.

Тренерхэу Руслъан ыкIи Полина Оруджовхэм спорт Унэшхоу «Рониным» ныбжьыкIэхэр щагъасэх.

Урысыем икIэлэцIыкIухэм язэнэкьокьоу Новороссийскэ щыкIуагъэм тыжыныр Аклэгъу Миленэ кыщыдихыгъ. Командэхэм язэлукIэгъухэм джэрзыр къащыхыгъ.

Аклэгъу Руслъан дунэе зэлукIэгъухэу Калининград щызэхашагъэхэм теклоныгъэр къащыдихыгъ. Къырым щыкIогъэ хэгъэгу турнирым апэрэ чIыплэр кыщыфагъэшъошагъ.

Анапэ, Налшык ащыкIогъэ спорт зэлукIэгъухэм Аклэгъухэм яунагъо щапIурэ кIалэхэр ахэлэжыагъэх, хагъэунэфыкIырэ чIыплэхэр къыдахыгъэх.

Унагъом физкультурэмрэ спортымрэ мэхъэнэ ин ащыраты. Аклэгъухэм тагъэгушIо, — къытиуагъ тренерэу, спортымкIэ дунэе класс зилэ мастерэу Полина Оруджовам.

Аклэгъухэу Камиллэ, Миленэ,

Руслъан сыд фэдэ сэнэхъат щыIэныгъэм къыщыхахыштми, физкультурэмрэ спортымрэ яшпыпкъэу апылыштых. Яспорт ухъазырыныгъэ зэрэхагъахъорэм даклоу, лъэпкъ шэн-хабзэхэр зэрагъашIэх.

Зэш-зэшыхъухэм щыIэныгъэм икIыныгъохэр къагурэлэ. Тренерхэр, кIэлэагъаджэхэр упчIэжыгъу ашIых. Ямурад чыжыэхэр къадэху ашIоигъоу спорт еджапIэм зыцагъасэ, якьуаджэ ищытху арагъалэ.

НЫБЭ Анзор.

Сурэтхэм арытхэр: **Аклэгъу зэш-зэшыхъухэр.**

Гандбол

Имурад фэклэ

ЦСКА-3 Москва – «АГУ-Адыиф-2» Мыекъуапэ – 28:35 (12:16).
Мэлыльфэгъум и 3-м Москва щызэлукIагъэх.

«Адыиф-2»: къэлэпчъэлутхэр: Пивнева, Скарнар; къэлапчъэм Iэгуаор дзэйдзагъэхэр: Никулина – 3, Морозова – 1, Логвиненко – 5, Къэбж – 1, Куцевалова – 11, Казиханова – 3, Коваленко – 1, Казанджан – 4, Кожубекова – 6.

Хэгъэгум иапшъэрэ куп хэт гандбол командэхэу я 9 – 18-рэ

чыплэхэм афэбанэхэрэм «Адыиф-2-р» ащыц. Типшъашъэхэм ятренер шъхалэу, Урысыем изаслуженнэ тренерэу Александр Реввэ кызэрэтиуагъэу, клубым ешIэгъу кынхэр къыфэнагъэх нахмышIэми, апэ ишъын имурад.

Д. Куцеваловар, З. Къэбжыр, Ю. Скарнар, нэмыкIхэри дэгъоу ешIэх.

ЯтIонэрэ зэлукIэгъур

ЦСКА-3 – «Адыиф-2» – 26:25 (13:15).

«Адыиф-2»: Никулина – 1, Канаджян – 7, Логвиненко – 5, С. Морозова – 4, Коваленко – 3, Куцевалова – 2, Къэбж – 1,

А. Морозова – 1, Казиханова – 1.

Мэлыльфэгъум и 6 – 7-м «Адыиф-2-р» «Звезда – УОР-м» и 9 – 10-м «Луч-2-м» адешIэшт. ЗэлукIэгъухэр Звенигород, Москва ащыкIоштых.

Чыплэхэр

1. «АГУ-Адыиф-2» – 37
2. «Ставрополье» – 29
3. «Ростов-Дон» – 27
4. «Динамо» – 3 – 26
5. «Олимп» – 25
6. «Звезда-УОР» – 24
7. «Кубань-3» – 21
8. ЦСКА-2 – 19
9. «Луч-2» – 19
10. «СШ N 13 «Алиса» – 17.

Бокс

Нахыбэрэ щызэхашцэшт

Къыблэм боксымкIэ изэнэкьокьу АР-м спорт Унэшхоу «Ошъу-тенэм» гъэтханэм и 29-м – мэлыльфэгъум и 2-м щыкIуагъ.

Илъэс 17 – 18 ыкIи илъэс 13 – 14 зыныбж кIалэхэр бокс зедешIагъэх. Адыгэ Республикэм ихашыпыкIыгъэ командэ нэбгырэ 25-рэ хэтыгъ. ЯлэпIэсэныгъэ анахь дэгъоу зыгъэфедатгъэхэм медальхэр къыдахыгъэх.

Илъэс 17 – 18 зыныбжхэм якуп дышъэр батыритIумэ къыщыдахыгъ. ТхьакIушынэ Руслъан, кг 60, Мушер Баяндурян, кг 49-рэ; апэрэ чIыплэхэр кызэрахыгъэхэм даклоу, кIуачIэмрэ сэнаушчыгъэу ахэлъымрэ дэгъоу къагъэлъэгъуагъэх.

Валентин Гапошиным, кг 60, джэрзыр къыхыгъ.

Илъэс 13 – 14 зыныбжхэм

язэнэкьокьу хэлэжыагъэр нахыб. ЯцIыкIугъом боксыр ашIогъэшIэгъон, теклоныгъэу къыдахырэм егъэгущох. Сергей Кравчук, кг 90-рэ, дышъэр къыдихыгъ. Никита Жмячкиным, кг 80, апэрэ чIыплэр къыдихи, илэпIэсэныгъэ зэрэхигъахъорэр къыушыхъатжыгъ.

Ухъазырыныгъэу къыгъэлъэгъуагъэмкIэ Сергей Кравчук зэхэщаклохэм къыхагъэщыгъ, Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу КумпIыл Мурат ихэушъхъафыкIыгъэ шIухъафтын къыфагъэшъошагъ.

Пщыпый Аскэр, кг 42-рэ, тыжыныр къыдихыгъ. Бэщэкьэ Сэлымэ, кг 40, тыжыныр къыфагъэшъошагъ. Мыекъуапэ испорт еджапIэу N 1-м, пашэр Кочнева (Лыбзыу) Сусан, зыщызыгъасэхэрэр зэнэкьокьум чанэу хэлэжыагъэх, тиныбжьыкIэхэм щысэшIу афэхъугъэх.

Апэрэ чIыплэхэр къыдзыхыгъэ-

хэр Урысыем боксымкIэ икIэху зэлукIэгъухэу мэкъуогъу мазэм Санкт-Петербург щыкIоштхэм ахэлэжыштых.

Къыблэм ишъолъыри 8-мэ яныбжьыкIэхэр бокс зызедешIэхэм, Краснодар краим кыкIыгъэхэр медалэу къыхыгъэхэмкIэ лъэшэу къахэщыгъэх. Ростов, Волгоград хэхухэм якIалэхэри медалыбэ къэзыхыгъэхэм ащыщых.

Зэфэхысыжъхэр

– Зэнэкьокьур гъэшIэгъонэу кIуагъэ, – къытиуагъ Урысыем, Адыгеим язаслуженнэ тренерэу, Адыгэ Республикэм и Парламент и депутатэу, медалэу «Адыгеим и Щытхъуэхъэр» къызыфагъэшъошагъэу Владимир Овчинниковым. – Шъолъырхэм яныбжьыкIэхэм боксыр агу рехы,

ялэпIэсэныгъэ зэрэхагъэхъоштым пылтых. Адыгеим ибокс зеушъомбгъу. Республикэм ихашыпыкIыгъэ командэ районхэм якIэлэеджаклохэр хэтых. Къоджэ спортым зыкызэрелIэтырэр ащ къегъэлъагъо.

Урысыем боксымкIэ и Федерация и Генеральнэ секретарэу Кирилл Шекутьевыр Мыекъуапэ зэнэкьокьур зэрэщыкIуагъэм еплъыгъ. Зэхэщэн Iофхэр дэгъоу агъэцкIагъэхэу ылытагъ. 2023-рэ илъэсым Урысыем иныбжьыкIэхэм боксымкIэ язэнэкьокьу Адыгэ Республикэм щызэхашцэ зэрэшIоигъор къылуагъ. Адыгэ Республикэм испорт псэуалъэхэр ядэгъугъэкIэ Урысыем къыщыхагъэщыхэрэм ащыщых.

Зэнэкьокьум икызыэлухын фэгъэхыгъэ зэхэхэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ ансамблэу «Налмэсыр» къыщышъуагъ. Лъэпкъ искусствэ дахэ кызыэригъэлъэгъуагъэм фэшI спортсменхр, зэхэщаклохэр афэрэзагъэх.

Нэклубгор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхэщыагъэр ыкIи къыдзыхыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакционер зылэщыгъэр:
385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къаIыхырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожыхъ.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэlorы-шIапI, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4314
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 639

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэу уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор шъхалэр
Дэртэ Т. И.

Редактор шъхалэм игуаджэр
Мэшлэкьэ
С. А.

Пшъэдэклъыж зыхъырэ секретарыр
ЖакIэмыкьэ
А. З.